

AVALIACIÓN DE PROXECTOS DA CMCT NA **EDUCACIÓN INFANTIL E PRIMARIA**

David Rodríguez Vila
Mestre de Educación Infantil

Charo Martínez
Mestra de Educación Primaria

Competencias en INFANTIL?

Básicas ou clave?

CM ou CMCT?

AS COMPETENCIAS NA EDUCACIÓN INFANTIL

- *Real Decreto 1630/2006, do 29 de decembro, polo que se establecen as ensinanzas mínimas do segundo ciclo de Educación infantil.*
- *Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.*
- *Orde do 25 de xuño de 2009 pola que se regula a implantación, o desenvolvemento e a avaliación do segundo ciclo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.*
- *Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.*

Real Decreto 1630/2006, do 29 de decembro, polo que se establecen as ensinanzas mínimas do segundo ciclo de Educación infantil.

ANEXO

Áreas do segundo ciclo de educación infantil

A educación infantil ten como principal finalidade contribuír ao desenvolvemento físico, afectivo, social e intelectual de nenas e nenos en estreita cooperación coas familias. Nesta etapa educativa séntanse as bases para o desenvolvemento persoal e social e **intégranse aprendizaxes que están na base do posterior desenvolvemento de competencias que se consideran básicas para todo o alumnado.**

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.

I. DISPOSICIÓNS XERAIS

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.

A Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, no seu artigo 6, define o currículo como o conxunto de obxectivos, competencias básicas, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación. Así mesmo, esta-

Artigo 5º.-Currículo.

1. Enténdese por currículo da educación infantil o conxunto de obxectivos, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación que regularán a práctica educativa nesta etapa.

Este decreto establece aqueles elementos do currículo que teñen carácter prescriptivo para todos os centros (obxectivos, contidos e criterios de avaliación das áreas), pero inclúe tamén outros elementos de carácter orientador (orientacións metodolóxicas e contribucións ás competencias básicas). Tanto uns

Anexo I-Currículo do primeiro ciclo e do segundo ciclo de educación infantil.

Anexo II-Contribución da etapa educativa á adquisición das competencias básicas.

Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.

ANEXO II: O currículo da educación infantil e as competencias básicas.

ANEXO II

O currículo da educación infantil e as competencias básicas

1. Introducción.

A LOE establece oito **competencias básicas** que o alumnado debe desenvolver e acadar **ao longo do ensino básico**.

Aínda que estas veñen indicadas para o ensino obrigatorio, **é preciso que o seu desenvolvemento se inicie desde o comezo da escolarización**, de xeito que a súa adquisición se realice de forma progresiva e coherente. Estas competencias, polo tanto, orienta-

Para desenvolver as **competencias** é necesario traballar, sobre todo, por **proxectos** e **resolvendo problemas**; así propoñeranse tarefas e retos que inciten as alumnas e os alumnos a mobilizar os seus coñecementos e habilidades.

***Competencia matemática.**

Consiste na habilidade para empregar e relacionar os números, as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático, tanto para producir e interpretar distintos tipos de información, como para ampliar o coñecemento sobre aspectos cuantitativos e espaciais da realidade, e para resolver problemas relacionados coa vida cotiá e co mundo laboral. Así mesmo, esta competencia implica o coñecemento e **manexo dos elementos matemáticos básicos** -distintos tipos de números, medidas, símbolos, elementos xeométricos, etc.- **en situacións reais** ou simuladas da vida cotiá, e a posta en práctica de **procesos de razoamento** que levan á resolución dos problemas ou á obtención de información.

Contribuirase á mellora da competencia matemática na educación infantil na medida en que os elementos e razoamentos matemáticos sexan empregados para enfrontarse ás situacións cotiás e reais que o precisen.

Orde do 25 de xuño de 2009 pola que se regula a implantación, o desenvolvemento e a avaliación do segundo ciclo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.

6. Co fin de analizar e valorar o proceso de ensino que ten lugar nas aulas e adaptar progresivamente a intervención educativa ás características e necesidades do alumnado, a avaliación na educación infantil terá en conta aspectos tan relevantes como:

- a) A organización da aula, o seu clima escolar e a interacción entre o alumnado, así como a relación entre o profesorado e o alumnado.
- b) A coordinación entre os profesionais dun mesmo ciclo e a coherencia entre os ciclos.
- c) A regularidade e calidade da relación cos pais, nais e titores legais e a participación destes no proceso de aprendizaxe das súas fillas e dos seus fillos.
- d) A adecuación da proposta pedagóxica e da propia planificación.
- e) A adecuación da proposta metodolóxica na contribución á adquisición das competencias básicas.
- f) A evolución no proceso de aprendizaxe do alumnado.

Artigo 25º.-*Información ás familias.*

Corresponde á titora ou ao titor informar regularmente aos pais e nais ou titores legais sobre os progresos e dificultades detectados e ter en conta as informacións que estes proporcionen, segundo os procedementos establecidos no proxecto educativo.

A información recollida da avaliación continua trasladarase ás familias, como mínimo, nun informe escrito trimestral e de forma persoal tantas veces se estime oportuno para lograr establecer unha coordinación adecuada no desenvolvemento do proceso educativo das súas fillas e fillos. Os centros educativos establecerán o contido e formato do documento de información ás familias nos cales se comunicarán os datos sobre os progresos e dificultades detectados na consecución dos obxectivos establecidos no currículo, sobre o proceso de integración socioeducativa, sobre o grao de iniciación no desenvolvemento das competencias básicas e, de ser o caso, sobre as medidas de apoio e reforzo educativo adoptadas ou propostas.

2. Á finalización do ciclo, co fin de garantir unha atención individualizada e continuada, recollerase nun informe o progreso global de cada nena e cada neno. Nesta valoración considerarase o avance na consecución dos obxectivos correspondentes do ciclo e no grao de iniciación no desenvolvemento das competencias básicas. Así mesmo, faranse constatar os aspectos máis salientables do seu progreso educativo e, se é o caso, as medidas de reforzo e adaptación que se adoptasen. O informe final anual correspondente ao último curso do ciclo pode ser substituído por este informe final de ciclo, a criterio do equipo docente.

Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.

A Comisión, na Estratexia europea 2020 para un crecemento intelixente, sustentable e integrador, sinala que os Estados membros necesitarán «Mellorar os resultados educativos, abordando cada segmento (preescolar, primario, secundario, formación profesional e universitario) mediante unha formulación integrada que recolla as competencias clave e teña como fin reducir o abandono escolar e garantir as competencias requiridas para proseguir a formación e o acceso ao mercado laboral».

Artigo 5. *As competencias clave no currículo.*

1. As competencias clave deben estar integradas nas áreas ou materias das propostas curriculares, e nelas defínense, explicitárense e desenvólense suficientemente os resultados de aprendizaxe que os alumnos e alumnas deben conseguir.

2. *As competencias débense desenvolver* nos ámbitos da educación formal, non formal e informal *ao longo da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato*, e na educación permanente ao longo de toda a vida.

3. Todas as áreas ou materias do currículo deben participar, desde o seu ámbito correspondente, no desenvolvemento das distintas competencias do alumnado.

4. A selección dos contidos e as metodoloxías debe asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo da vida académica.

5. Os criterios de avaliación deben servir de referencia para valorar o que o alumnado sabe e sabe facer en cada área ou materia. Estes criterios de avaliación desagregáanse en estándares de aprendizaxe avaliábeis. Para valorar o desenvolvemento competencial do alumnado, serán estes estándares de aprendizaxe avaliábeis, como elementos de maior concreción, observables e medibles, os que, ao se pór en relación coas competencias clave, permitirán graduar o rendemento ou desempeño alcanzado en cada unha delas.

6. O conxunto de estándares de aprendizaxe avaliábeis dunha área ou materia determinada dará lugar ao seu perfil de área ou materia. Dado que os estándares de aprendizaxe avaliábeis se poñen en relación coas competencias, este perfil permitirá identificar aquelas competencias que se desenvolven a través desa área ou materia.

7. Todas as áreas e materias deben contribuír ao desenvolvemento competencial. O conxunto de estándares de aprendizaxe avaliábeis das diferentes áreas ou materias que se relacionan cunha mesma competencia dá lugar ao perfil desa competencia (perfil de competencia). A elaboración deste perfil facilitará a avaliación competencial do alumnado.

Artigo 7. *A avaliación das competencias clave.*

1. Tanto na avaliación continua nos diferentes cursos como nas avaliacións finais nas diferentes etapas educativas deberase ter en conta o *grao de dominio das competencias* correspondentes á *educación primaria*, á *educación secundaria obrigatoria* e ao *bacharelato*, a través de procedementos de avaliación e instrumentos de obtención de datos que ofrezan validez e fiabilidade na identificación das aprendizaxes adquiridas. Por isto, para poder avaliar as competencias é necesario elixir, sempre que sexa posible, estratexias e instrumentos para avaliar o alumnado de acordo cos seus desempeños na resolución de problemas que simulen contextos reais, mobilizando os seus coñecementos, destrezas, valores e actitudes.

2. Débense establecer as relacións dos estándares de aprendizaxe avaliábeis coas competencias a que contribúen, para lograr a avaliación dos niveis de desempeño competenciais alcanzados polo alumnado.

3. A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que ser competente supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores para dar resposta ás situacións formuladas, dotar de funcionalidade as aprendizaxes e aplicar o que se aprende desde unha formulación integradora.

4. Os niveis de desempeño das competencias poderanse medir a través de indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación. Estes indicadores de logro deben incluír rangos dirixidos á avaliación de desempeños, que teñan en conta o principio de atención á diversidade.

5. O profesorado establecerá as medidas que sexan necesarias para garantir que a avaliación do grao de dominio das competencias do alumnado con discapacidade se realice de acordo cos principios de non discriminación e accesibilidade e deseño universal.

6. O profesorado debe utilizar procedementos de avaliación variados para facilitar a avaliación do alumnado como parte integral do proceso de ensino e aprendizaxe, e como unha ferramenta esencial para mellorar a calidade da educación.

Así mesmo, é necesario incorporar estratexias que permitan a participación do alumnado na avaliación dos seus logros, como a autoavaliación, a avaliación entre iguais ou a coavaliación. Estes modelos de avaliación favorecen a aprendizaxe desde a reflexión e valoración do alumnado sobre as súas propias dificultades e fortalezas, sobre a participación dos compañeiros nas actividades de tipo colaborativo e desde a colaboración co profesorado na regulación do proceso de ensino-aprendizaxe.

En todo caso, os distintos procedementos de avaliación utilizábeis, como a observación sistemática do traballo dos alumnos, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro, ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente.

7. As avaliacións externas de fin de etapa previstas na Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora de calidade educativa (LOMCE), terán en conta, tanto no seu deseño como na súa avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliábeis do currículo.

AS COMPETENCIAS NA EDUCACIÓN INFANTIL

NON son un elemento prescriptivo do currículo.

SI que é preciso que o seu desenvolvemento se inicie desde esta etapa para unha adquisición progresiva e coherente.

Traballo por proxectos e resolución de problemas

Tarefas e retos que mobilicen coñecementos

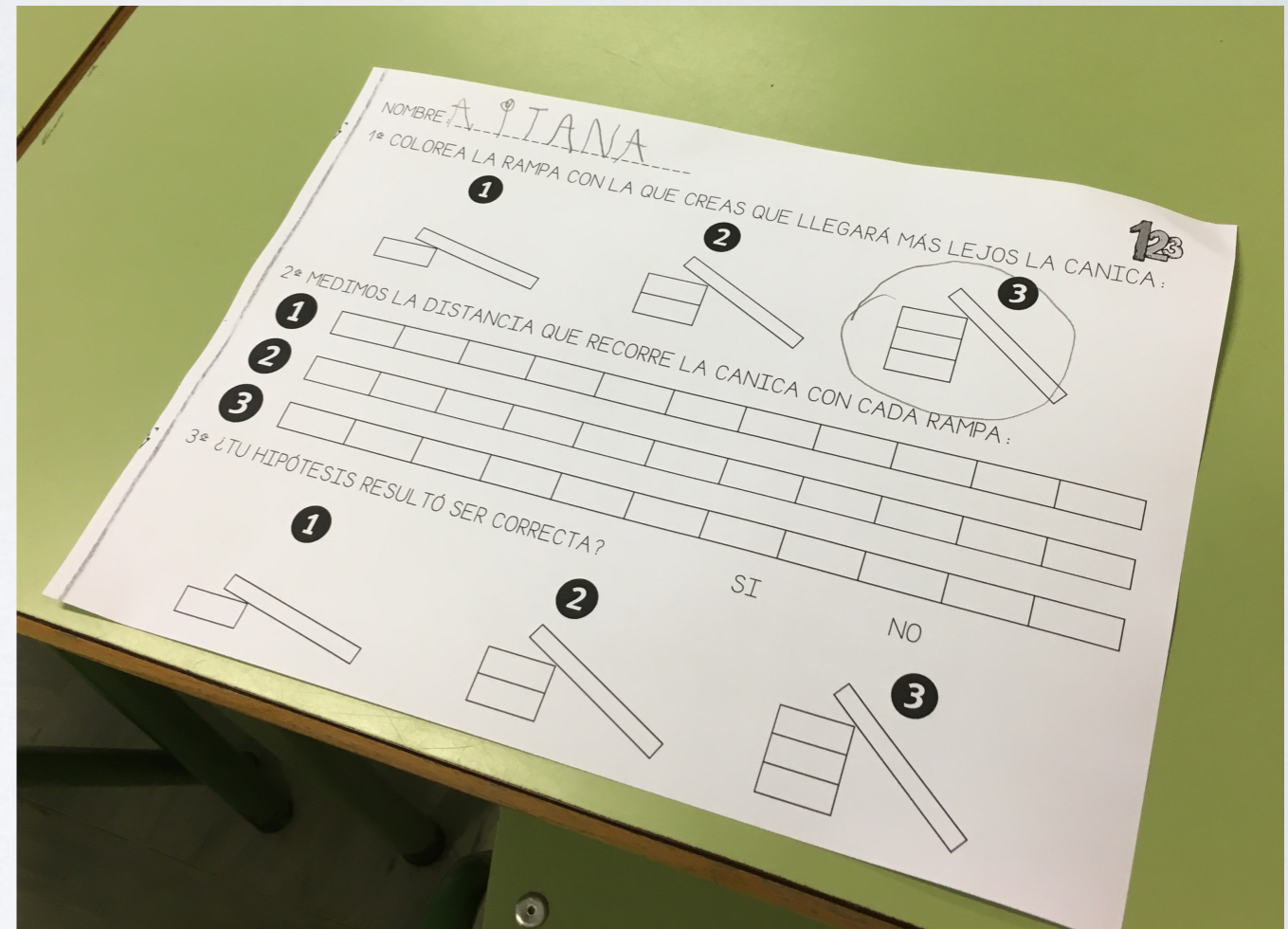
A “CMCT” EN INFANTIL

Traballando a serie numérica cun robot

Competencia matemática con contidos doutra área
(Linguaxes: comunicación e representación).

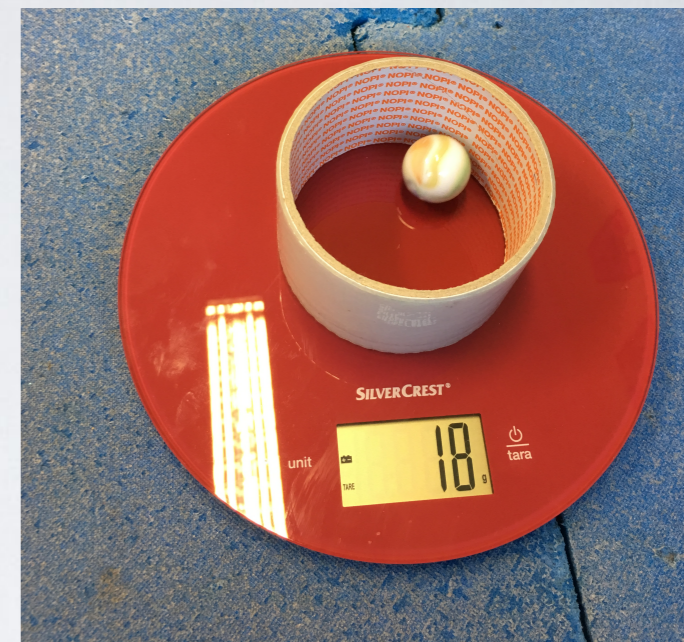
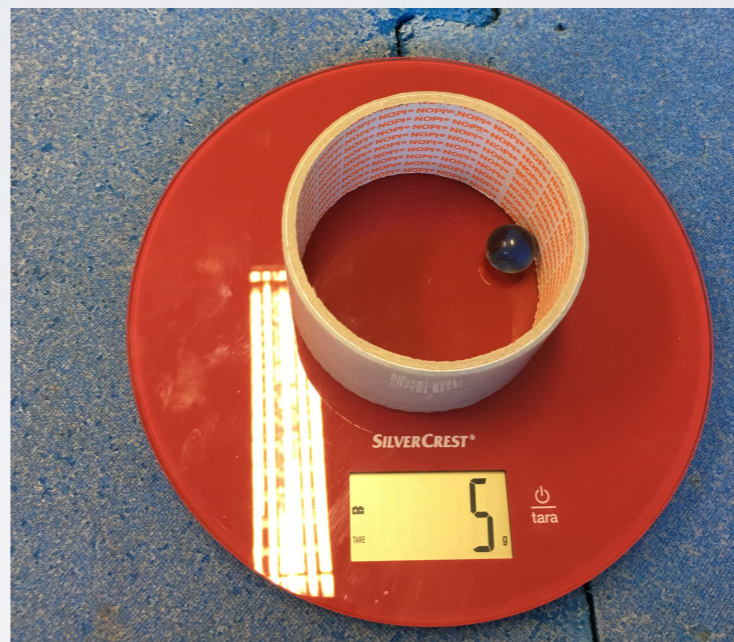
A "CMCT" EN INFANTIL

INTRODUCCIÓN AO MÉTODO CIENTÍFICO I

A "CMCT" EN INFANTIL

INTRODUCCIÓN AO MÉTODO CIENTÍFICO II

NOMBRE : _____

1ª COLOREA LA CANICA QUE CREAS QUE LLEGARÁ + LEJOS:

1 PESA 2 PESA

2ª MEDIMOS LA DISTANCIA QUE RECORRE CADA CANICA:

1

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3ª COLOREA LA CANICA QUE LLEGÓ + LEJOS:

1 2

¿TU HIPÓTESIS RESULTÓ SER CORRECTA? SI NO

A CMCT EN PRIMARIA

MercaCarballal, historia dunha empresa

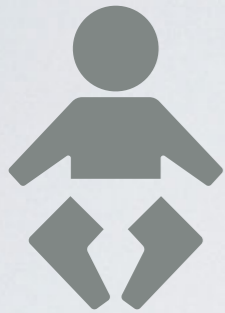
A CMCT EN PRIMARIA

GEOMETRÍA E PAPIROFLEXIA

①

Juana es pediatra y hoy ha recibido a los siguientes pacientes:

EDAD	NÚMERO DE NIÑOS/AS
8 MESES	1
5 MESES	3
12 MESES	4
3 MESES	6
2 MESES	1

¿Cuál es la edad media de los pacientes de hoy?

¿Cuáles son la mediana y la moda?

②

Pepe ha anotado los km. que ha recorrido esta semana en su coche:

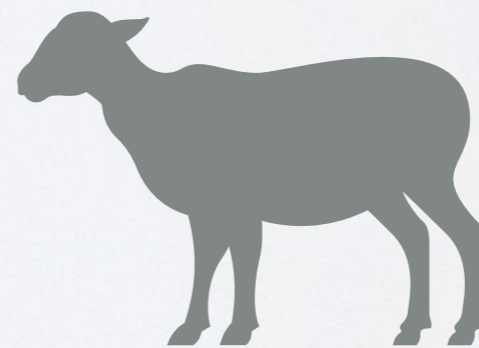
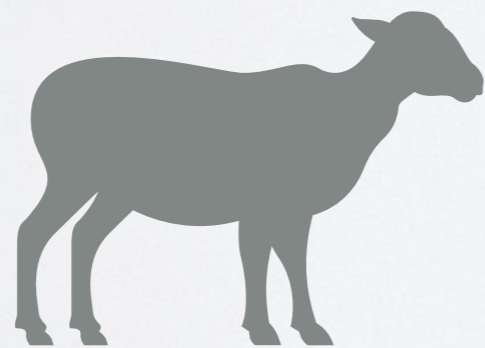

66 Km.
145 Km.
125 Km.
112 Km.
210 Km.
66 Km.
210 Km.

Calcula su moda y su media.

ESTÁNDARES/INDICADORES
E
INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

CADA OVELLA COA SÚA
PARELLA

PROCEDIMIENTOS	INSTRUMENTOS
Observación sistemática	Escalas de observación Permite establecer estimaciones dentro de un continuo - Categorías: Identifica la frecuencia (ejemplo: Siempre, A veces, Nunca) o caracterización (Ejemplo: Iniciado, en proceso, Consolidado) de la conducta a observar - Numérica: Determina el logro y la intensidad del hecho evaluado. Se puede utilizar la gradación de 1 de 4, de 1 a 5, 1 a 6, o la más tradicional de 1 a 10 - Descriptiva: Incorpora frases descriptivas. Ejemplo: "Trabaja y trae el material pero no toma iniciativas", o bien, "Sugiere ideas y trabaja adecuadamente"
	- Listas de control Registra la ausencia o presencia de un determinado rasgo, conductas o secuencia de acciones. Se caracteriza por aceptar solamente dos características: si o no, lo logra o no lo logra, presente o ausente, etc.
	- Registro anecdótico Fichas en la que se recogen comportamientos no previsibles de antemano y que pueden aportar información significativa para valorar carencias o actitudes positivas.
	- Diarios de clase Análisis sistemático y continuado de las tareas diarias realizadas en clase. Se pueden usar escalas de observación para el registro del seguimiento efectuado.
Análisis de producciones de los alumnos	- Monografías Texto argumentativo que presenta y analiza los datos, obtenidos de varias fuentes, sobre una determinada temática, analizados con visión crítica De compilación De investigación De análisis de experiencia
	Resúmenes
	Trabajo de aplicación y síntesis
	Cuaderno de clase
	Cuaderno de campo
	Resolución de ejercicios y problemas
	Textos escritos
	Producciones orales
	Producciones plásticas o musicales
	Producciones motrices
	Investigaciones
Juegos de simulación y dramáticos	
Intercambios orales con los alumnos	Diálogo
	Entrevista Guión de la entrevista: Comunicación verbal planificada, utilizando guiones más o menos estructurados, que aporta datos útiles para conocer una determinada conducta. Son muy utilizadas en la resolución de situaciones problemáticas
	Asamblea
	Puesta en común
Pruebas específicas	- Objetivas Con preguntas muy concretas y opciones de respuesta fija para que el alumno escoja, señale o complete De respuesta alterna De complementación Términos pareados
	- Abiertas Con preguntas o temas en las que el alumno debe construir las respuestas
	- Interpretación de datos Con material de introducción (ilustración, mapa,...) seguido de una serie de preguntas relativas a su interpretación
	Exposición de un tema
	Resolución de ejercicios y problemas
	Pruebas de capacidad motriz
Cuestionarios	- Abiertos: Son aquellos en los que se pregunta al sujeto algo y se le deja en libertad de responder como quiera. Este tipo de cuestionario es muy útil y proporciona mucha información, pero requiere más tiempo por parte del informante y es más difícil de analizar y codificar por parte del investigador. Generalmente, se aplican en estudios pilotos con el fin de obtener más datos. - Cerrados: Están estructurados de tal manera que al informante se le ofrecen sólo determinadas alternativas de respuesta. Es más fácil de codificar y contestar. Como desventaja, podemos mencionar que las categorías que se ofrecen pueden no ser las más adecuadas, o que la persona no haya pensado sus respuestas en términos de las categorías que se le ofrecen. Otra desventaja es que, al ofrecerle categorías al informante, se le están "sugiriendo" las respuestas.
Grabaciones y análisis	
Observador externo	

DESCRIPCIÓN DAS CATEGORÍAS DO DOMINIO COGNITIVO (MSC. XABIER ANDRADE).

Menor nivel cognitivo

Coñecemento

Evocación de feitos, datos, principios, na mesma forma en que foron aprendidos.

Comprensión

Establecemento de relacións, conceptos, ordenamento, analoxías...

Aplicación

Resolución de problemas, explicación de fenómenos, xeralización...

Análise

Identificación de elementos, establecemento de relacións, hipóteses...

Síntese

Construción, organización, conclusións, inferencias...

Avaliación

Emisión de xuízos, implicacións...

Creación

Transferencia, obtención de novas ideas e produtos.

Mayor nivel cognitivo

PROCESOS PARA LA AVALIACIÓN DA COMPETENCIA MATEMÁTICA

Procesos		Descripción	Acciones
Conocer y reproducir	Acceso e identificación	Acciones de recordar y reconocer los términos, los hechos, los conceptos elementales del conocimiento matemático y de reproducir algoritmos.	Nombrar, definir, encontrar, mostrar, imitar, listar, contar, recordar, reconocer, localizar, reproducir, relatar.
	Comprensión	Acciones para captar el sentido y la intencionalidad de textos de lenguaje matemático y de códigos relacionales e interpretarlos para resolver problemas.	Explicar, ilustrar, extractar, resumir, completar, traducir a otros términos, aplicar rutinas, seleccionar, escoger.
Aplicar y analizar	Aplicación	Aptitud para seleccionar, transferir y aplicar información para resolver problemas con cierto grado de abstracción y la de intervenir con acierto en situaciones nuevas.	Clasificar, resolver problemas sencillos, construir, aplicar, escoger, realizar, desarrollar, entrevistar, organizar, enlazar.
	Análisis	Posibilidad de examinar y fragmentar la información en partes, encontrar causas y motivos, realizar inferencias y encontrar evidencias que apoyen generalizaciones.	Comparar, contrastar, demostrar, experimentar, planificar, resolver, analizar, simplificar, relacionar, inferir, concluir.
Razonar y reflexionar	Síntesis y creación	Acciones de recoger información y relacionarla de distintas formas, establecer nuevos patrones y descubrir soluciones alternativas.	Combinar, diseñar, imaginar, inventar, planificar, predecir, proponer, adaptar, estimar.
	Juicio y valoración	Capacidades para formular juicios con criterio propio, cuestionar tópicos y exponer y sustentar opiniones fundamentadas.	Criticar, concluir, determinar, juzgar, recomendar, reformular, establecer criterios y/o límites.

RÚBRICA PARA A AVALIACIÓN DA COMPETENCIA MATEMÁTICA

		A	B	C Mínimo esixible	D
COÑECER E REPRODUCIR 30%	ACCESO E IDENTIFICACIÓN 15%	Nomea e define, utilizando o vocabulario matemático con rigor, os conceptos traballados. Identifica e diferenza claramente os distintos tipos de números traballados.	Nomea e define, con vocabulario matemático básico, os conceptos traballados. Identifica e diferenza os distintos tipos de números traballados.	Nomea e define coas súas palabras os conceptos traballados. Identifica os distintos tipos de números traballados.	
	COMPRESIÓN 15%	Utiliza correctamente os algoritmos das operacións básicas cos distintos tipos de números traballados. Explica, de forma ordenada e clara, o significado dos textos matemáticos usados. Realiza as equivalencias entre distintos tipos de números.	Utiliza correctamente os algoritmos das operacións básicas cos distintos tipos de números traballados. Explica, con vocabulario matemático básico, o significado dos textos matemáticos usados. Realiza as equivalencias entre distintos tipos de números.	Utiliza correctamente os algoritmos das operacións básicas cos distintos tipos de números traballados. Explica coas súas palabras o significado dos textos matemáticos usados.	
APLICAR E ANALIZAR 40%	APLICACIÓN 20%	Utiliza os algoritmos traballados para resolver correctamente problemas sen presentar erros nin no proceso nin nos resultados. Responde con corrección entre un 60% e un 80% das veces ás preguntas de aplicación dos conceptos traballados.	Utiliza os algoritmos traballados para resolver correctamente problemas. Responde con corrección entre un 60% e un 80% das veces ás preguntas de aplicación dos conceptos traballados.	Utiliza os algoritmos traballados para resolver correctamente problemas sinxelos. Responde con corrección máis dun 50% das veces ás preguntas de aplicación dos conceptos traballados.	Escolle mal os algoritmos traballados para resolver problemas sinxelos en máis da metade das ocasións.
	ANÁLISE 20%	Revisa e xustifica as respostas e comproba os resultados. Fai interpretación de gráficas e situacións xeométricas, presentando de forma ordenada as conclusións obtidas	Formúlase preguntas: Ten sentido a miña resposta? É posible este resultado? Fai unha interpretación de gráficas e situacións xeométricas, obtendo algunha conclusión.	Formúlase preguntas: Ten sentido a miña resposta? É posible este resultado? Fai unha interpretación sinxela de gráficas e situacións xeométricas, na que deduce aspectos xerais.	
RAZOAR E REFLEXIONAR 30%	SÍNTESE E CREACIÓN 15%	Xera solucións e formula preguntas novas a partires dos resultados obtidos	Fai pequenas estimacións xerais sobre os resultados posibles. Formula preguntas sinxelas sobre os conceptos traballados.	Fai pequenas estimacións xerais sobre os resultados posibles. Formula preguntas sinxelas sobre os conceptos traballados.	
	XUÍZO E VALORACIÓN 15%	Argumenta e xustifica de forma coherente, coas súas palabras o proceso seguido na resolución de problemas	Argumenta coas súas palabras as accións realizadas na resolución de problemas.	Argumenta coas súas palabras as accións realizadas na resolución de problemas.	

PROCESOS PARA LA EVALUACIÓN DE LA COMPETENCIA EN CIENCIA E TECNOLOGÍA

	Procesos	Descripción	Acciones
Conocer y reproducir	Acceso e identificación	Acciones de recordar y reconocer hechos, conceptos y relaciones; características o propiedades de organismos, materiales o dispositivos; usos de equipos y procedimientos; usar vocabulario científico-tecnológico, abreviaturas, unidades, símbolos y escalas. Buscar y seleccionar información relevante sobre los contenidos.	Nombrar, definir, encontrar, mostrar, listar, enumerar, contar, recordar, reconocer, localizar, reproducir, relatar, relacionar, caracterizar.
	Comprensión	Describir o identificar descripciones de propiedades, estructuras, funciones de organismos, materiales o dispositivos, y las relaciones entre estos y los procesos o fenómenos. Dar ejemplos de organismos, materiales, dispositivos o procesos que tienen determinadas características. Explicar hechos y conceptos con los ejemplos adecuados.	Explicar, ilustrar, extractar, resumir, completar, traducir a otros términos, relacionar, describir, enumerar, listar, poner ejemplos.
Aplicar y analizar	Aplicación	Identificar o describir semejanzas o diferencias entre grupos de organismos, materiales, dispositivos o procesos. Distinguirlos y clasificarlos. Vincular el conocimiento de un concepto subyacente científico-tecnológico a propiedades, comportamiento, o uso, observado o inferido, de los mismos.	Clasificar, contrastar, comparar, relacionar, enumerar, listar, vincular, distinguir, diferenciar, ordenar, asociar, establecer, utilizar
	Análisis	Utilizar diagramas u otros modelos para demostrar el conocimiento de conceptos científico-tecnológicos, ilustrar un proceso o sistema o para encontrar soluciones a problemas. Utilizar el conocimiento de conceptos científico-tecnológicos para interpretar información relevante. Explicar una observación utilizando un concepto o principio científico-tecnológico, con el vocabulario científico-técnico adecuado. Presentar información de forma coherente, ordenada y clara.	Representar, ilustrar, interpretar, modelar, relacionar, explicar, relatar, utilizar conocimiento, demostrar, solucionar, identificar, expresar.
Razonar y reflexionar	Síntesis y creación	Obtener y analizar datos y otras informaciones, extraer conclusiones, extrapolar lo comprendido a nuevas situaciones, en contextos poco habituales, desarrollar hipótesis. Utilizar métodos propios de observación. Diseñar y realizar experiencias sencillas y pequeñas investigaciones.	Concluir, determinar, reformular, analizar, diseñar, imaginar, inventar, planificar, predecir, proponer, adaptar, estimar, desarrollar, extrapolar.
	Juicio y valoración	Emitir opiniones argumentadas aplicando conocimientos científicos-tecnológicos. Valorar aspectos relacionados con la ciencia y tecnología y sus aplicaciones.	Criticar, juzgar, recomendar, establecer criterios y/o límites, opinar, valorar, cuestionar.

RÚBRICA PARA A AVALIACIÓN DA COMPETENCIA CIENTÍFICO TECNOLÓXICA

BLOQUES DE CONTIDOS							
O ser humano e a saúde		Os seres vivos		Materia e enerxía		A tecnoloxía, os obxectos e as máquinas	
20 %		20%		30 %		30 %	
		A	B	C Mínimo esixible	D		
COÑECER E REPRODUCIR 40%	ACCESO E IDENTIFICACIÓN 20%						
	COMPRENSIÓN 20%						
APLICAR E ANALIZAR 40%	APLICACIÓN 20%						
	ANÁLISE 20%						
RAZOAR E REFLEXIONAR 20%	SÍNTESE E CREACIÓN 15%						
	XUÍZO E VALORACIÓN 5%						

MOITAS GRAZAS POLA VOSA ATENCIÓN!

David Rodríguez Vila
Mestre de Educación Infantil
davidrodriguezvila@edu.xunta.es
profedei.com

Charo Martínez
Mestra de Educación Primaria
chamarte@edu.xunta.es